

**Комунальний заклад Львівської обласної ради
«Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»
Кафедра суспільствознавчої освіти**

**Програма підвищення кваліфікації
учителів історії та громадянської освіти**

**«Громадянська та історична освіта: діяльнісний підхід до навчання історії
у 5-6 класах за модельними програмами нової української школи»**

Програма підвищення кваліфікації розглянута і рекомендована
до затвердження на засіданні кафедри суспільствознавчої освіти

(Протокол № 2 від 21.02.2022 р.)

В.о. завідувача кафедри

Галина СОХАНЬ

Програма підвищення кваліфікації затверджена науково-методичною радою

(Протокол № 2 від 24.02.2022 р.)

Голова науково-методичної ради

Павло ХОБЗЕЙ

I. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Найменування: Програма підвищення кваліфікації учителів історії
«Громадянська та історична освіта: діяльнісний підхід до навчання історії у 5-6 класах за модельними програмами нової української школи»

Розробник: ст. викладач кафедри суспільствознавчої освіти Васильків І.Д.

Мета: науково-методичний супровід професійного розвитку вчителів історії в умовах впровадження Нової української школи в 5-6 класах та відповідно до Професійного стандарту вчителя закладу загальної середньої освіти.

Вид: навчання за програмою підвищення кваліфікації.

Напрямок: забезпечення і підтримка розвитку професійних компетентностей (знання навчального предмета, фахових методик, технологій) учителів історії, зокрема:

- знання і розуміння концепції Нової української школи;
- усвідомлення необхідності змін у викладанні історії в базовій школі та готовність до професійного зростання для реалізації цих змін та відповідності вимогам часу.

Обсяг: 30 годин

Форма (форми) підвищення кваліфікації: інституційна (дистанційна, очно-дистанційна)

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться:

- предметно-методична компетентність – здатність формувати громадянські компетентності у викладання історії; здатність добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання для реалізації діялісного підходу; здатність здійснювати оцінювання і моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентного підходу;
- психологічна компетентність – здатність формувати мотивацію учнів та організувати їхню пізнавальну діяльність
- інформаційно-цифрова компетентність – здатність здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності
- оцінювально-аналітична компетентність – здатність забезпечувати самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання учнів; здатність здійснювати оцінювання та аналізувати результатів навчання учнів, володіння прийомами формування оцінювання.

Місце (місця) надання освітньої послуги: Комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти», заклади освіти Львівської області

Очікувані результати навчання:

слухач/ка

- ознайомлений/а з ключовими змінами, необхідними для впровадження Нової української школи на рівні базової середньої освіти;
- ознайомлений/а з основними положеннями та вимогами Професійного стандарту вчителя ЗЗСО;
- інтегрує громадянознавчий змістовий компонент в уроки історії;
- володіє прийомами формування оцінювання;
- застосовує до різних форм оцінювання відповідну методику та шкалу;
- дотримується академічної доброчесності під час оцінювання результатів навчальної діяльності учнів;
- добирає види навчальної діяльності, оцінює їх ефективність, розробляє власні критерії оцінювання різних видів навчальної діяльності учнівства;
- використовує актуальний педагогічний досвід для реалізації діяльнісного підходу у викладанні історії;
- використовує можливості інтернет-ресурсів як засобу навчання;
- визначає напрямки власного професійного саморозвитку.

Вартість (у разі встановлення): безоплатний характер надання освітньої послуги для слухачів курсів підвищення кваліфікації за регіональним замовленням місцевих органів управління освітою, платна форма навчання згідно кошторису для всіх інших категорій.

Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації: сертифікат

II. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Частина 1

Очна форма (на базі освітнього закладу). Дистанційна форма (Платформа Moodle).

1. Вступ. Інтеграційно-мотиваційне заняття (практичне, 2 години)

План практичного заняття

Тема 1. Реєстрація слухачів, вхідний контроль.

1.1. Вхід в систему дистанційного навчання, ознайомлення з навчальним середовищем, інструментами взаємодії. Ознайомлення з навчальним планом.

1.2. Вхідне опитування.

Тема 2. Формування очікувань.

2.1. Ресурси для зворотного зв'язку при онлайн-навчанні (короткий огляд).

2.2. Формування очікувань від курсу. Анкетування. (Онлайн-опитування).

Модуль 1.

Оцінювально-аналітична компетентність учителів історії: формувальне оцінювання в 5-6 класах нової української школи

Час за робочою навчальною програмою – 6 годин

Тема 1.1. Оцінювання навчальних досягнень учнів. Види, критерії, сучасні методи (лекція, 1 година, практичне, 1 год).

План лекційного заняття

1.1.1. Оцінювання навчальних досягнень учнів за компетентнісно-орієнтованим підходом. Особливості оцінювання в НУШ.

1.1.2. Поточне, тематичне та підсумкове оцінювання результатів навчання історії: сучасні методи.

1.1.3. Відповідність завдань для оцінювання очікуваним результатам навчання.

План практичного заняття

1.1.4. Типи завдань, що виявляють навчальні досягнення учнів.

1.1.5. Академічна доброчесність.

Тема 1.2. Формувальне оцінювання в навчанні історії (лекція, 1 година, практичне, 3 години).

План лекційного заняття

1.2.1. Формувальне оцінювання: практика та інструменти. Оцінювання з боку однолітків, групи, самооцінювання. Оцінювання для навчання та оцінювання навчання.

План практичного заняття

1.2.2. Техніки та інструменти формувального оцінювання.

1.2.3. Критерії оцінювання.

1.2.4. Прийоми та вправи, які можна використати для формувального оцінювання під час навчання історії.

Модульна контрольна робота №1 (індивідуальне завдання, есей): «Списування та інші прояви академічної недоброчесності учнів. Як реагувати вчителю?»

Частина 2.

Дистанційна форма (Платформа Moodle).

Модуль 2.

Інтеграція громадянської освіти в уроки історії за модельними програмами нової української школи.

Час за робочою навчальною програмою – 8 годин

Тема 2.1. Громадянська та історична освіта: змістові лінії освітньої галузі за ДСБСО (лекція, 1 година)

План лекційного заняття

- 2.1.1. Змістові лінії «Людина і суспільство» та «Людина і влада» у ДСБСО.
- 2.1.2. Громадянськознавчий компонент у групах загальних результатів ДСБСО.
- 2.1.3. Громадянськознавчий компонент у модельних програмах НУШ для 5-6 класів.

Тема 2.2. Громадянська освіта на уроках історії в 5-6 класах НУШ. (лекція, 1 година)

План лекційного заняття

- 2.2.1 Ідентичність особистості: актуальність у сьогоденні та історичний екскурс. Гідність.
- 2.2.2. Толерантність: історичний досвід і сучасні підходи.

Тема 2.3. Цінності демократичного суспільства (лекція, 1 година, круглий стіл, 1 година)

План лекційного заняття

- 2.3.1. Громадянське суспільство: від минулого до сьогодення
- 2.3.2. Роль громади в житті суспільства.

План круглого столу

- 2.3.3. Громадянські компетентності учнівства.
- 2.3.4. З чого і коли треба починати формування громадянина?

Тема 2.4. Конфлікти та їх подолання: історичний екскурс (лекція, 2 години.)

План лекційного заняття

- 2.4.1. Міжнародне гуманітарне право. Історія поняття. Як розмовляти з учнями на тему війни на уроках історії.
- 2.4.2. Мова ворожнечі, дискримінація. Сторінками історії. «Ніколи знову».

Тема 2.5. Формування правових знань та медіаграмотності на уроках історії в 5-6 класах НУШ (практичне, 2 години).

План практичного заняття

- 2.5.1. Управління державою. Людина і держава. Просто про складне для 5-класників. Вправи, прийоми, приклади.
- 2.5.2. Факти і фейки. Судження. Медіаграмотність.

Модульна контрольна робота № 2 (індивідуальне завдання, есей): «Яку роль відіграє толерантність в сьогоденні?»

Модуль 3.

Діяльнісний підхід до навчання історії у 5-6 класах за модельними програмами нової української школи *Час за робочою навчальною програмою – 8 годин*

Тема 3.1. Сутність і принципи діяльнісного підходу в НУШ *(лекція, 2 години, практичне, 2 години).*

План лекційного заняття

3.1.1. Переорієнтація освітнього процесу від пояснювально-ілюстративного до самостійного продуктивного. Діяльнісний підхід у Державному стандарті базової середньої освіти.

3.1.2. Забезпечення зв'язку між способами діяльності учасників педагогічного процесу й засвоєними знаннями. Діялісна позиція учня в освітньому процесі.

План практичного заняття

3.1.3. Види діяльності для реалізації освітніх завдань. Форми, методи, прийоми.

3.1.4. Компетентнісний потенціал освітньої галузі «Громадянська та історична освіта»

Тема 3.2. Реалізація діяльнісного підходу на уроках історії в 5-6 класах НУШ *(лекція, 1 година, практичне, 1 година).*

План лекційного заняття

3.2.1. Практичне заняття чи практична робота? Співвідношення видів навчальної діяльності.

План практичного заняття

3.2.2. Прийоми та вправи на уроках історії для реалізації компетентнісного потенціалу галузі.

Тема 3.3. Планування навчальної діяльності для реалізації діяльнісного підходу *(практичне, 1 година, круглий стіл, 1 година).*

План практичного заняття

3.3.1. Критерії відбору видів навчальної діяльності. Визначення ефективності.

План круглого столу

3.3.2. Переваги діяльнісного підходу. Особливості реалізації діяльнісного підходу.

Модуль 4. Освітня політика *(Розробник – Чушак Х.)*

Час за робочою навчальною програмою – 4 години

Тема 4.1. Професійний стандарт вчителя (2020): від технічного до розвивального стандарту *(практичне, 2 години).*

План практичного заняття

4.1.1. Вчительські професійні стандарти: світовий та український досвід

4.1.2. Огляд професійного стандарту вчителя ЗЗСО (2020)

Тема 4.2. Реалізація загальних та професійних компетентностей педагога при викладанні історії та громадянської освіти *(практичне, 2 години)*

План практичного заняття

4.2.1 Професійний стандарт вчителя: свобода чи обмеження?

4.2.2 Реалізація загальних компетентностей у роботі вчителя

4.2.3 Професійні компетентності вчителя на уроках історії та громадянської освіти: на що варто звернути увагу.

Тема 5. Підсумкове заняття. Рефлексія (практичне, 2 години).

План практичного заняття

5.1.1. Корисні знання та вміння, отримані на курсах.

5.1.2. Вихідне тестування. Рефлексія.

Контроль за знаннями слухачів проводиться послідовно й систематично. На практичних заняттях — індивідуальне та фронтальне опитування, виконання самостійної та колективної (практичної) роботи; на лекціях — експрес-контроль, що передбачає постановку конкретних питань з теми. В дистанційному навчанні — опитування з допомогою гугл-форм, Padlet, AnswerGarden та ін., модульні контрольні роботи у форматі есе.

Оцінювання розглядається як засіб одержання зворотної інформації про результативність підвищення кваліфікації та внесення коректив у методику роботи зі слухачами курсів. Комплексна оцінка за курс включає зарахування різних видів робіт, які виконує слухач/слухачка.

III. РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ

Очно-дистанційний варіант

Зміст модулів	Загальна к-сть годин	Лекція	Практичне або лабораторне заняття	Вхідний та вихідний контроль	Дискусія (форум)	Самостійна робота	Виконання завдань
Вступ. Інтеграційно-мотиваційне заняття	2		1	1			
Тема 1. Реєстрація слухачів, вхідний контроль	1			1			1
Тема 2. Формування очікувань	1		1				
Модуль 1. Оцінювальна-аналітична компетентність учителів історії: формувальне оцінювання в 5-6 класах нової української школи	6	2	4				
Тема 1.1. Оцінювання навчальних досягнень учнів. Види, критерії, сучасні методи	2	1	1				
Тема 1.2. Формувальне оцінювання в навчанні історії	4	1	3				
<i>Модульна контрольна робота №1 «Списування та інші прояви академічної недоброчесності учнів. Як реагувати вчителю?»</i>							1
Модуль 2. Інтеграція громадянської освіти в уроки історії за модельними програмами нової української школи.	8	5	2		1		
Тема 2.1. Громадянська та історична освіта: змістові лінії освітньої галузі за ДСБСО	1	1					
Тема 2.2. Громадянська освіта на уроках історії в 5-6 класах НУШ.	1	1					
Тема 2.3. Цінності демократичного суспільства	2	1			1		
Тема 2.4. Конфлікти та їх подолання: історичний екскурс	2	2					
Тема 2.5. Формування правових знань та медіаграмотності на уроках історії в 5-6 класах НУШ	2		2				
<i>Модульна контрольна робота №2: «Яку роль відіграє толерантність в сьогодні?»</i>							1
Модуль 3. Діяльнісний підхід до навчання історії у 5-6 класах за модельними програмами нової української школи	8	3	4		1		
Тема 3.1. Сутність і принципи діяльнісного підходу в НУШ	4	2	2				
Тема 3.2. Реалізація діяльнісного підходу на уроках історії в 5-6 класах НУШ	2	1	1				
Тема 3.3. Планування навчальної діяльності для реалізації діяльнісного підходу	2		1		1		

Модуль 4. Освітня політика (Розробник – Чушак Х.)	4		4				
Тема 4.1. Професійний стандарт вчителя (2020): від технічного до розвивального стандарту	2		2				
Тема 4.2. Реалізація загальних та професійних компетентностей педагога при викладанні історії та громадянської освіти	2		2				
Підсумкове заняття. Рефлексія	2		1	1			
Тема 5.1. Корисні знання та вміння, отримані на курсах.	1		1				
Тема 5.2. Вихідне тестування. Рефлексія	1			1			1
Всього:	30	10	16	2	2		4